ꝛ si ñ statī intelligāt/sic apud theologicos discipulos/breuiloquium Bonauenture quod ĩcipit.flecto genua. videretur valde salubriter imponēdū/iūcto itinerario suo mētis in deum.quod incipit.in principio primū principium. Itaq; laus om̄is inferior est his duobus opuscul'/q̄ꝝ vī agnoscere etiaꝫ sola credulitate non paruus est ꝓfectus. ¶ Deniq; sermo de sentimentis spūalib;/in ꝯtēplatōe/in deuotiōe recept; nullaten⁹ intelligit̄ si nō exꝑiat̄. Et si non intelligit̄:nō amat̄.si nō amat̄ nō libenter audit̄:sꝫ negligit̄ l' spernit̄:nisi q̄s ita fuerit institut⁹ ꝙ firmit̄ ꝛ pie credat/ se prepans vt sapiat ꝛ nō intelligat.neq; sequat̄ fantasias ꝓprij capit; l'alieni. Sꝫ doctores approbatos ꝛ eruditos in vtraq; theologia/scolastica ꝛ mystica ꝓ ducib; amplectatur. Sūt industrie q̄dā notate sup̄ hm̄ōi negocio theologie mystice/q̄ꝫuis sepe maxīa sit industria/deserere quālibꝫ industriā/ et ꝙ hō secū habitās magisterio spūssctī/ tota fide.tota spe.tota caritate.tota se demum deuotiōe cōmittat Sūt aliq̄ scripta d̄ impulsib; ꝛ de ꝯceptib;:ꝛ de ꝯcordia theologie mystice cū scolastica/ ꝛ silia mlta/q̄ ꝓficiūt ad examīatiōeꝫ doctrīaꝝ. Sꝫ hec interim suffecerit ad ꝯsūmationē h⁹ opusculi subnotasse.

¶ Explicit de examīatione doctrinarū a Johanne cancellario parisieñ.

Epistola laudās mellifluā ꝛ igneā dñi Bonauēture doctrinaꝫ a p̄fato Joh̄e cancellario parisieñ. Anno M.cccc xxvi.lugdunū.missa cuidā fratri minori.

P Ignem veni mittere in terrā dicebat christus. Et q̄d volo nisi vt ardeat. In dextra nēpe dei ē ignea lex/cui⁹ eloq̄ū ignitū est vehemēt'/ cui⁹ ocl'i sunt sic̄ flāma ignis/cui⁹ p̄co iohes dictus est lucerna ardēs ꝛ lucēs instar helye. Cōsiderās ista nr̄ Eustochi⁹ dñs Bonauentura/voluit eē doctor ardēs/ sciens qm̄ lucere paꝝ est ꝛ sepe vanū/sepe noxiū/qm̄ scientia inflat ꝛ demonē facit.q̄d ei demō interp̄tat̄ nisi sciēs/sꝫ absq; caritate. Sortitus ē idcirco ꝑm laudē vite sue ꝑit̄ ꝛ doctrine nomē/ip̄e Bonauentura vt̄ anthonomatice doctor seraphic⁹ noīet̄. Docet h̄ in speciali suū itinerariū mēt; in deū. Cuius opusculi īmo opis īmensi/laus sup̄ior est ore mortaliū. Docet ꝛ suū breuiloquium theologie/ꝓcessuꝫ ꝓprie theologicū retinens/ꝛ q̄i ꝯuersū ad priorē/qm̄ a p̄mo prīcipio descēdit ad alias ꝟitates. Docet deniq; lectura sua grādior ignē suū cū lumīe Uñ mirū īmo miserū ꝛ miserabile videt̄/ne dicam⁹ dānabile/q̄ pacto p̄late sunt doctrine q̄dā alie/sub specie subtilitat;:plus inq̄etātes/q̄i cinifes egyptie/q̄ꝫ sabbatum ment; incēdio terre gessem afferētes. Secut⁹ est doctor iste/se testāte/doctrinaꝫ cōmunē ꝛ solidā q̄ parisi⁹ vigebat maxīe tp̄e suo. Uñ ꝛ allegat ad ꝯfirmatiōem doctrine sue/parisieñ.articl'os q̄s ꝑ G. parisieñ. de ꝯcilio ꝛ assensu mgr̄oꝝ oīm dicit fuisse dānatos ꝛ excōicatos. Uiuēte tūc ꝛ cōsentiente fratre alexādro de halis/cui⁹ doctrina q̄nte sit vbertat; dici sat; nequit. De q̄ ferť rñdisse sctūs Tho.duꝫ inq̄reret̄ ab eo/q̄s eēt optim⁹ mod⁹ studēdi theologiam. Rñdit exercere se in vno doctore p̄cipue. Dū vltra peteret̄/q̄s eēt tal' doctor/alexander inq̄t de halis. Testor ita me legisse pridē in tractatu q̄dā de visiōe btā ꝯtra iohēꝫ vigesimū secūdū. Testant̄ scripta eiusdem scti Tho.maxīe scd̄a scd̄e/q̄ꝫ intimuꝫ sibī fecerat ꝛ faīliarē/illū quē laudabat doctorē alexandrū. Et ecce prochpudor doctores isti duo/halis ꝛ bonauētura/ vident̄ q̄ si sepulti cum illis quorū non est memor amplius/preserti in cordis amore. ¶ Extolluntur alij quidam/quorū sint vtinam nomīa in libro vite/ non enī studiosis inuidemus. Sꝫ multe aliquos ipsorū littere/fecerunt sub nomīe subtilitatis insanire/cū sequacibus ip̄orum. Nunquid non insania concedere ꝙ duo ꝯtradictoria sūt simul vera pro eodē instanti tempis/licet non nature/ꝙ preterea multe sunt veritates ab eterno/ꝛ multa eterna que nō sunt deus. Iste est vnus articulus inter p̄mēoratos damnat⁹/ anno dñi. M.cc.xl. Legatur secūdus Bonauēture.dis.xxiij.circa finem/vbi recitatur hec damnatio. Et ponitur alter articulus/ꝙ primum nūc/ꝛ creatio passio/non sunt creator vel creatura. Error. Repetita ē eadē dānatio eiusdē articl'i de et̄nitate ꝟitatū/ꝑ dñm stephanū ꝑisieñ.int̄ illos.cc.xix.articl'os famosiores

anno. M.cc.lxxvi. scz p duos annos post felices obit sancti thome ⁊ vere scti ⁊ gloriosi dñi Bonauẽture/q̃rũ pri obijt septima martij/alius ydus iulij seq̃nte/tpe ꝯcilij general' lugduñ. p gregoriũ decimũ celebrati. Dãnata est nouissime p celeberrimũ Constañ. ꝯcilium inter errores huss ⁊ hieronymi. positio ista de vniuersaliũ realiũ ⁊ eternoꝝ positiõe/⁊ maxĩe q̃ aliq̃ sit entitas realis eterna cõmũis deo ⁊ creature. qz tũc nulla creatura potuisset creari q̃ si de nihilo/sed nec posset annihilari. Ita fuit tũc argutũ me audiẽte ⁊ a dicto hieronymo statim ꝯcessum/sed dãnatuz/nupe ẽ parisi ꝓuocatũ. Dãnauerat pri ipe idẽ stephan pauciores articulos/viuẽtibꝫ adhuc p̃fatis doctoribꝫ scz anno dñi. M.cc.lxx. die mercurij post festuz bti nicolai hiemalis/cui nũc crastino scribim hãc scedulam. Causa hmõi dãnatiõis faciẽde fuit tũc introducta/fuit ⁊ postmodũ ꝯtinuata. Quia sicut tradit Aug. viij. de ciuitate/nobis ad certam regulã loqui fas est/ liberis aũt ꝓbis loquũtur phi/sed inde miserabili q̃ liberi errant. Sic Aug. ⁊ ceteri doctores antiq̃ sic inter recentiores beatus Bernardus/⁊ mgr cũ reliq̃s ꝯtinuo obstiterũt errantibꝫ. sicut Petro abelardi sicut berẽgario/sicut Johi scoto de theophanis/sicut gilberto porretano/q̃ gilbertus si minus errabat ĩ materia de relationibꝫ diuinis/q̃ꝫ plurimi posteriorꝫ tpis/patebit euident' illi q̃ subtilit ⁊ absq̃ pso/narũ acceptiõe voluerit ⁊ sciuerit iudicare ⁊ argumẽtũ beati Bernardi a petro de tarẽtasia recitatũ/ponderare. Dãnata ẽ nup p p̃decessores meos/in sacra theologie facultate sub pluribꝫ articul'/doctrina quã nõnulli solã impune/subtilẽ garriũt/q̃ꝫ ignorãtes vocẽ ꝓpriã nõnulli/ veluti pice loq̃cissime/stabilire nituntur/cuz sit mera insania ⁊ vanitas falsa. Unus articul in ter ceteros est/q̃ aliq̃d sit deus realiter qd nõ sit formalit deus. Error. Ali q̃ in diuinis sint ponẽde priorꝫtates ⁊ posteriorꝫtates alie q̃ꝫ originis. Error. Ali q̃ pso ne diuine distinguant' p absoluta. Error. Constat autẽ q̃ nulla est maior distinctio realis nec ex natura rei/in diuinis/ q̃ꝫ triũ psonarũ. Nulla est igit distinctio ĩ diuinis p absoluta/de q̃ nõ est dubiũ q̃ maior ẽ q̃ꝫ p relatiua solũ. Deniq̃ q̃ põt fidei ꝓpietate christian asserere/q̃ essentia diuĩa sit ex pte rei/seu realiter distincta ab intellectu diuino ⁊ volũtate/q̃si possit essentia diuina esse ⁊ nõ esse vniuersalit' pfecta/nec intelligens nec volẽs. Quãto salubri est assere/re nec offendere pias aures/etiã gentiliuz phoꝝ/q̃ essentia diuĩa vnica ⁊ simplicissima/supeminẽt ꝓtiet oẽz pfectionẽ/quã dũ q̃rit' separi ⁊ scindi a suis pfectionibꝫ/ipsa remaneat monstrũ quoddã informe/chaosq̃ꝫ ꝯfusum. Egregie dudũ mihi tũc adolescentulo/dixit vnus in theologia doctor ⁊ famatissim/dũ q̃siuerit/ inquit aliq̃s/ñ pscindat essentia diuĩa ab intellectu diuino/q̃d est illa essentia/dic q̃ est deus/⁊ q̃ ñ est deus. Est itaq̃ de. qz nihil est ĩ deo qd nõ sit de. Et tñ ñ est de. qz de est su itellectus/nec esse põt sine ipo. Hoc est sentẽtialit' argumẽtũ beati Bernñ. cõtra gilbertuz. Dic tñ/addebat ipe doctor q̃ intelligi põt essentia diuĩa/nõ intelligẽdo intellectũ suũ/sicut ⁊ de attributis diuinis. Est enĩ ꝓm Aristotelẽ ⁊ ei cõmentatorẽ et experientiã tanta vis intellect nri/q̃ cõiunctissima ĩmo penit eadẽ põt p distinctos cõceptus separatim accipere. sed separatio dicitur rõnis nõ rei exteriors. Sed acclamant alij q̃ de entibꝫ rõnis nihil curãt/vadam inquiũt ad res/q̃si de rebꝫ possit sine terminis esse ꝓmo/quasi logica frustra sit tota. Addũt q̃ ficticij sunt hmõi cõceptus si nõ ita sit in re sicut significant/q̃si res sp ita sit/sicut est sua cognitio in nob/imo in deo q̃ cognoscit materialia immaterialit' ꝓm Dyonisiũ ⁊ Boeciũ. Tradũt nõnulli vnde mirandũ videt q̃ ꝯcept ⁊ entia rationis/nõ sunt vere res nec entia. ita q̃ ens nõ dicit' vniuoce de ipis ⁊ de rebꝫ ad extra cũ tñ accidẽtia anie/tam habit q̃ꝫ ꝓtutes ⁊ opatiões immanẽtes/tã naturales q̃ꝫ supernaturales/sint entia longe pfectiora: q̃ꝫ albedo vl' nigredo/saltẽ q̃ꝫ relatiões sex p̃dicamentoꝝ. Sed pgredit' hec scedulati q̃ꝫ ꝓpositus fuerat ab initio: sup laude nri custodibꝫ bene fortunati ⁊ doctors seraphici/cũ de ploratiõe q̃ ita postpositus est: nõ dicã absq̃ canonisatiõe. viderint ꝶ summi pontifices: sz absq̃ scolasticoꝝ frequẽtatiõe in vsu ꝯtinuo studiositatis sue. Sint alij doctores/q̃ dicant' cherubici. ꝶ verissimo noie seraphic sil' ⁊ cherubicus qz inflãmat affectũ ⁊ erudit intellectũ/reducit ⁊ vnit ad dũ p amorẽ ꝓexcitatiuũ/dũ alij multi solum diuaricant et dispergunt

intellectum/p pcisiones porritates et posteriorritates et signa et contingentia. cũ tamẽ vnum sit necessarium ¶ Dum pterea suos imitatores reddunt inflatos/sine caritatis igne/ac pinde supbos ⁊ indigestos q̃les di spergit dñs mẽte cordis sui/iuxta canticũ Marie iuuẽcularũ tympanistria p̃cellentissime/in cuius cõceptionis sctificate/per puentiõem pulegiatam/vigilia/maturia/volui nõ p satyram.sed p elegiam potiꝰ exhortatoriã tue caritati studiose cartulã hãc scribere frater dilectissime in xpo.in q̃ bene vale Et itinerarium qd̃ hẽs cõicare pluribus stude/simul et librũ tuũ recipe/seruãs illud apli. Qd̃ bonũ est tenete.ab omni specie mala abstinete vos ⁊c.

¶ Finit.

S Epistola eiusdẽ ad patrẽ Oswaldum cartusien. Gra ⁊ pax

¶ Spũs est qui viuificat.⁊ caro nõ pdest quicq̃. vñ et ep'le Pauli fortes dicebantur qꝛ solũ spm̃ sapiebãt pñtia vero q̃ carnem oñdebat reputabat infirma. Hinc habuit ortũ illud xpi/q̃ nemo ꝓpha acceptus ẽ in patria. Rursus aliud metricũ/Hinuit p/sentia famam. Certissime hic verũ ẽ pater ⁊domie xpiana caritate colende/desiderat vestra caritas vt accepi a litteris eiusdẽ caritatis/videre faciẽ meam/et miscere colloquia sup multis/oro q̃escite dedit deus sermones dari posse spũs interptes/ Precor se nõ immisceat carnis infirmitas/ q̃ nihil pfertim in me nisi scandala pfert/ ⁊ q̃ quis a pud pfecte cõpositos ⁊ ornatos corpus eẽ possit simulacrũ quoddã lucidũ ⁊ pulcrũ interiorꝭ bois ⁊ spũs/fateor impfectũ meũ in hac pte/ cõscius assidue ⁊ totiẽs ex perte fragilitatis. Porro sup cõicatiõe q̃rũdam opusculoꝝ meoꝝ postulata/suggerũt multa mihi dicẽda in vtrãq̃ ptẽ q̃ coartãs in p̃mis grãs ago/⁊ hẽo beniuolẽtie vre/confidens ab ea sine fictione diligi/deinde ꝓpono diligẽs esse copias ministrare/ vrm̃ fuerit cũ reuerẽdis patribꝫ et dñis fratribusq̃ meis.in xpo carissimis/ad formã cõpletaz mensuram q̃ redigere cũ multiplicatione put ipoꝝ solicitudi visũ fuerit opportunũ Denicq̃ doctrinã theologicã ꝓprie dicẽdaz eximij ⁊ seraphici doctoris dñi Bonauen. cardinalis/offero me laboraturũ q̃ habeatur ad transscribendũ si ita cũ effectu postulauerit sacer ordo vester/cuius orõibus me cõmendo scriptũ Aug. M.cccc.xxiiij. in Aprili.

¶ Finit.

¶ Sequitur epistola ⁊ eiusdem.quid et q̃liter studere dẽat nouus theologie auditor ⁊ cõtra curiositatẽ studẽtiũ ad studẽtes collegie Hauerre.

Stimulauit me pluries/ tum cogitatio mea minus forte sobria tum familiaris amicoꝝ suasio/ qtũs ex auditis lectis ⁊ intellectis quedã electiora cõscribẽdo ceteroꝝ vl' erudito vel edificationi deseruirẽ Acuet/in/quiũt ex hac re studiosum ociũ tuũ. Imitaretur pdecessoꝝ industria cõsecraret nomẽ tuũ memorie posteroꝝ/denicq̃ fortassis ñ pauci q̃ nihil interim lecturi erãt.in scripta tua vel amore vel ex nouitate/vt fit/incidẽtes pinde pficerẽt. Atuero modestior aliorsum me rapit cõsideratio.recogito illud sapiẽtis.qm̃ faciẽdi plures libros nullus est finis. Video itaq̃ tãta volũina ab egregijs ⁊ sũmi ingenij atq̃ sapie viris cõscripta neglecta tñ a plimis.ita vt vix nudo noie cognoscant. Video inq̃ ⁊ gemebũdus detestor/vel ignauã vel arrogãtiã nrãm simulq̃ cõsidero cuius momenti eẽnt ꝗtula cunq̃ scripta mea si pcellentistima sic calcãtur Vereor pterea me idipm̃ intrare viciũ/qd̃ in alijs vehemẽter inculpo. Et q̃le petes? Sunt q̃ nescio q̃bus nugis ineptissimis q̃ nouitatibꝫ/mẽbranas/⁊ auditoꝝ pser/tim inexptoꝝ mẽtes occupant Implẽt eos sterilibꝫ vtinã nõ pestiferis doctrinaruz lolijs et memorie ventrẽ nõ cibis sed siliquis onerant. Agrũ insup cordis spinis inserũt p frugibꝫ. Incidũt q̃z auditores vel lectores in illud Bene. Necessaria nesciũt/q̃a supuacua didicerũt. Vera heu nimis hec esse recognoscet q̃ squis ꝓpius obsuare voluerit Osi tandem resipiscãt lectores tliuz vel auditores Osi melioribꝫ auspitijs pꝰ ieptias hmõi vertant oculos ad salubriora documẽta/lugebũt affirmo sortẽ suã tpsq̃ cõsumptũ/q̃ tabulã aie sue q̃ vtilioribꝫ interim pingenda erat/⁊ vix adhuc sui exigui/tate suspectura q̃busdã litteris in nullo p/futuris oppleuerũt/nõ dicẽdũ erat / deforꝰ mauerũt ¶ Sed dicãt eandẽ nob q̃ et antiq̃s scribẽdi lniam esse relictam. Diseruz insup esse causant vti sp inuentis/⁊ nunq̃ inueniẽdis. Hinc incidit in omnes illud